

Німеччина в роки нацистської диктатури

Урок з всесвітньої історії

Культ війни і завоювань (мілітаризм)

- Історична місія «арійців» полягала в завоюванні світового панування. Нацисти хотіли скасувати Версальський договір, створити потужну армію, об'єднати всіх німців в одній державі і завоювати для них «життєвий простір» на Сході, щоб Німеччина не опинилася в кільці блокади як у роки першої світової війни. З цього моменту Німеччина буде готова до вирішальної битви за світове панування. Крайній націоналізм породжував крайню агресивність, характерну саме для німецького фашизму

Адольф Гітлер - рейхсканцлер (1933)

- До 1933 року економічна криза наближався до кінця, суспільні настрої стабілізувалися і нацисти втратили надію на швидкий прихід до влади.
- Однак, військово-бюрократична верхівка, налаштована пронацистськи, чинила тиск на чинного президента Веймарської республіки П. фон Гінденбурга, тому президент віддав крісло рейхсканцлера (глави уряду) Адольфу Гітлеру. Сталася ця знаменна для нацистів подія 20 січня 1933 року.

Уряд і система фюрерства

- Основні посади:
- *Герман Герінг* - міністр авіації, приємник фюрера
- *Йозеф Геббельс* - міністр пропаганди
- *Генріх Гімлер* - рейхсфюрер загонів СС
- *Генріх Мюллер* - шеф гестапо - таємної поліції
- *Рудольф Гесс* - рейхсляйтер НСДАП (згодом - *Мартін Борман*).
- Фюрери на дрібних посадах.
- У 1934 році помер Гінденбург. Президентську владу присвоює Адольф Гітлер, який став «фюрером» Німеччини.

Підпал рейхстагу (1933)

- Захопивши в січні 1933 владу, фашисти поставили своїм завданням розгромити Комуністичну партію, знищити її вплив в масах.
- У ніч на 27 лютого 1933 гітлерівці, що діяли по безпосереднім вказівкам *Г. Герінга*, підпалили будівлю рейхстагу і, звинувативши в цьому комуністів, розвернули масовий терор.
- 28 лютого був виданий надзвичайний декрет, що відміняв свободу особи, зборів, союзів, слова, друку. Арештований болгарський комуніст *Георгій Дімітров*.
- Наслідок - відкритий терор проти політичних супротивників.

Заборона інших партій

- До червня 1933 року були заборонені КПН і СДПН.
- Лідера комуністів *Ернста Тельмана* кинуто до тюрми.

Лейпцігський процес (вересень - грудень 1933 року)

- Інсценований німецькими фашистами судовий процес проти комуністів, помилково звинувачених в підпалі рейхстагу ; відбувався в Лейпцігу 21 вересня – 23 грудня 1933 року.
- У числі обвинувачених на Л. п. був болгарський революціонер, що знаходився в Німеччині, комуніст *Г. Дімітров* . Жахлива фашистська провокація викликала хвилю протестів. З найбільших юристів світу була створена комісія, яка провела розслідування обставин злочину. «Контрпроцес» (відбувався у вересні 1933 в Лондоні) довів, що рейхстаг підпалили гітлерівці. Це був перший провал фашистів!

«Ніч довгих ножів»

- 30 червня 1934 року в Німеччині за наказом Адольфа Гітлера було вбито близько сотні та заарештовано близько тисячі як політичних опонентів, так і соратників по нацистській партії і керівництво чотиримільйонного загону штурмовиків СА, за підтримки якого Гітлер прийшов до влади.
- Серед жертв - *Рем, Штрассер*.

«Скляна ніч» (1938 рік)

- Масове знищення євреїв і побиття вітрин їхніх закладів. Загинули тисячі людей.

Спалення книг

- 10 травня 1933 року в Берліні студенти під керівництвом нацистів спалили понад 20 тисяч книг єврейських, соціалістичних і пацифістських авторів, зокрема Бертольда Брехта, Зігмунда Фрейда, Максима Горького, Карла Маркса, Генріха Гейне, братів Маннів, Стефана Цвейга, Еріха Кестнера, Джека Лондона, Ернеста Хемінгуея - всього 149 авторів. Це було першим кроком до ідеологічного контролю над літературою. 22 вересня 1933 року був виданий декрет про створення Імперської палати культури.

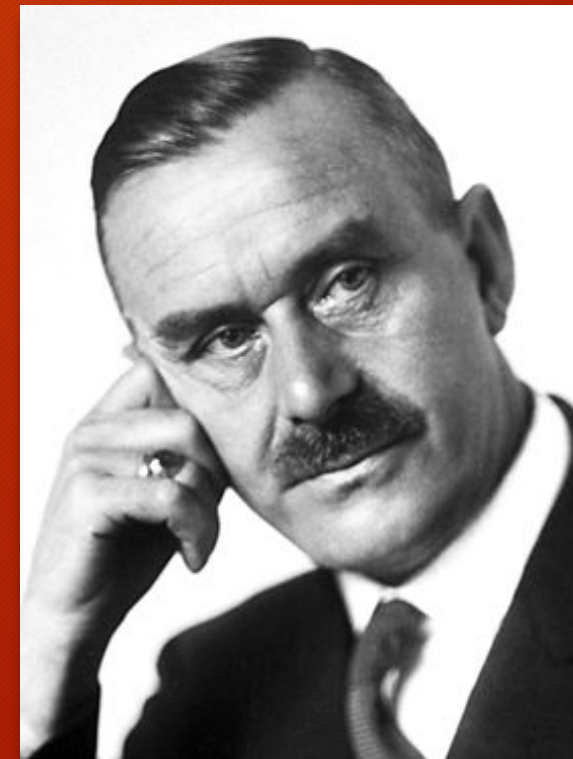
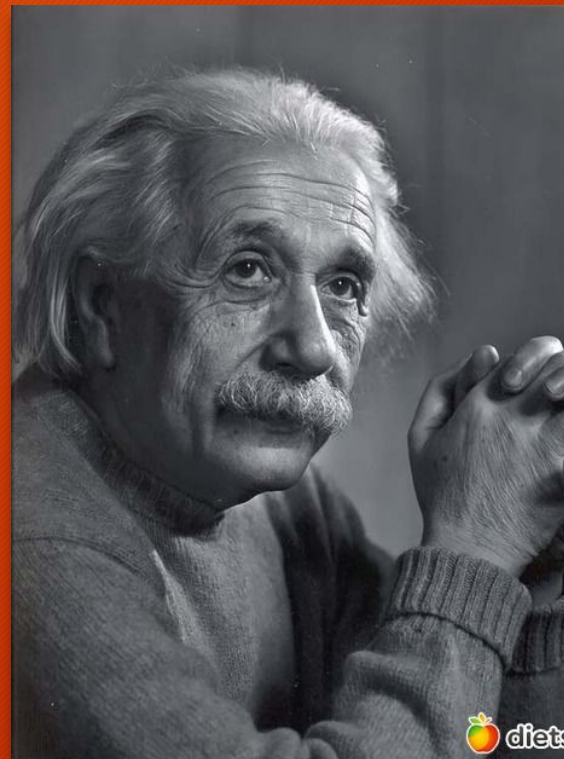
Концтабори

- Посилені каральні загони, які формувалися з штурмових та охоронних загонів.
- Організована таємна поліція (гестапо), яка вимагала створення концентраційних таборів для утримання інакомислячих.

Насильство і еміграція

- Насилля стало масовим: тільки до початку 1935 р. було вбито більше 4200 противників нацизму, арештовано 515 тис. чол. На початок 1939 р. в ув'язненні знаходилось понад 300 тис. осіб.
- Сотні тисяч німців емігрували, у тому числі цвіт творчої інтелігенції, – фізик Альберт Ейнштейн, письменники Томас і Генріх Манни, Ліон Фейхтвангер, Бертольд Брехт, композитори Ганс Уйснер, Отто Клемперер, Пауль Хіндеміт.

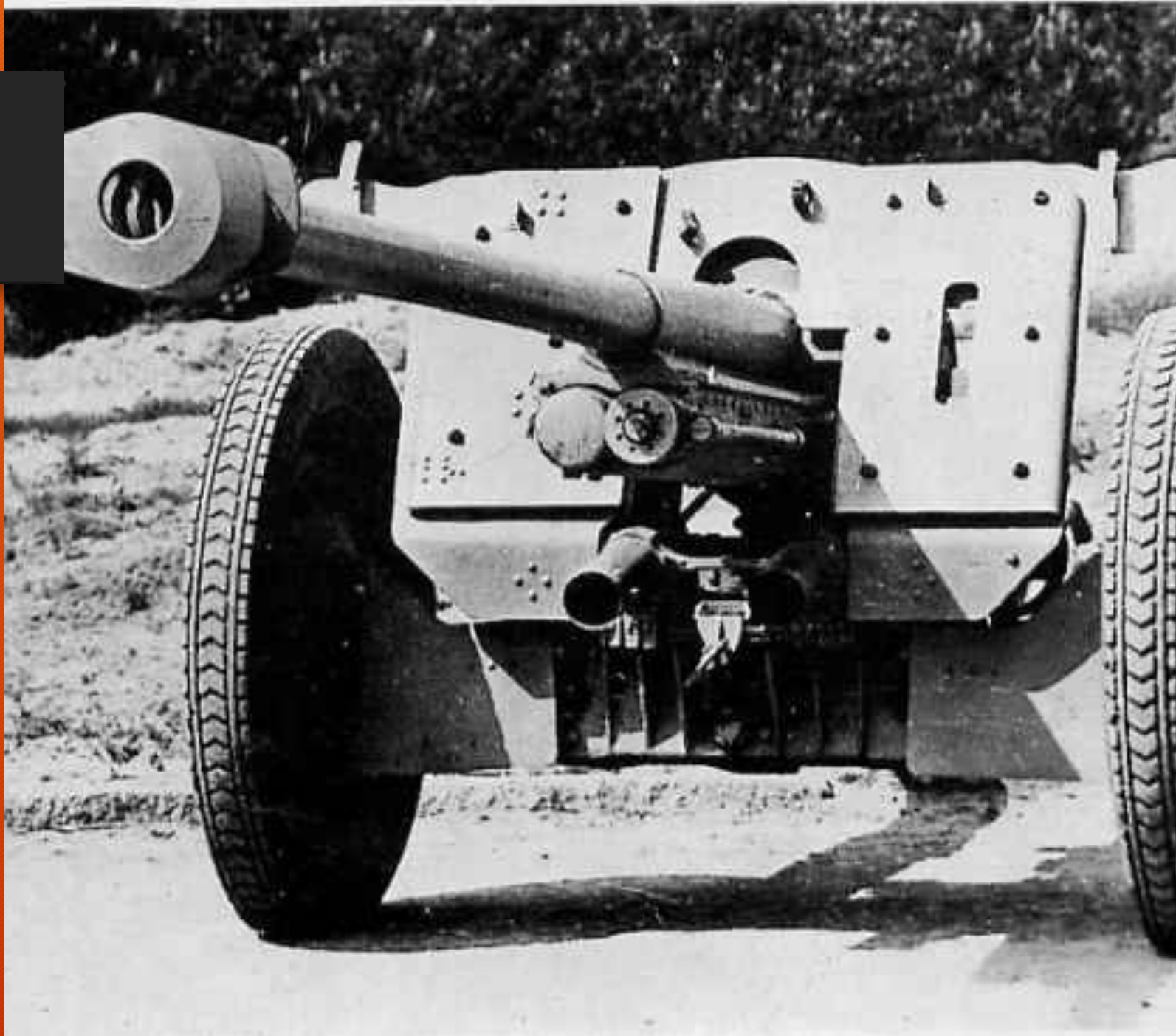
Погіршення економіки

- В економіці відбуваються серйозні зміни: суворий державний контроль за усім виробництвом і регламентація. Для скорочення безробіття Гітлер організовує державне замовлення на будівництво мережі швидкісних доріг (автобанів).
- На першому місці в промисловому виробництві стояла **військова техніка**. Зростання грошових вкладень з державної скарбниці вів до **дефіциту бюджету**. Уряд виходило з ситуації, що склалася шляхом збільшення грошової маси (друкування грошей), а щоб вони не знецінювалися, вводився контроль над цінами та зарплатою - карткову систему.

«Гармати замість масла!» (А.Гітлер)

- 1936 рік - чотирьохрічний план підготовки до війни (відповідальний Г.Герінг). На першому місці в промисловому виробництві стояла військова техніка.
- Особливістю економіки Німеччини були картелі - об'єднання підприємців по галузях, які підпорядковувалися міністру господарства. Держава стала власником багатьох підприємств, які в більшій частині були конфісковані у євреїв, була введена загальна трудова повинність.
- В сільському господарстві землі передавалися в спадок лише старшому синові і не поділялись.

Ідеологічний контроль і виховання

- Фашизм прагнув установити контроль і над умами людей. Засоби масової інформації - преса, радіо, - були прямо підпорядковані міністру пропаганди Йозефу Геббельсу. Мистецтво також служило нацизму. Всі німці повинні були відвідувати мітинги, збори, брати участь в масових заходах.
- Утворення Спілки німецьких дівчат, гітлерюгенду.

Агресія фашистів і порушення Версальського договору

- У жовтні 1933 Німеччина вийшла з Ліги Націй.
- У березні 1935 Гітлер оголосив про створення збройних сил мирного часу в складі 36 дивізій чисельністю 550000 чоловік, що було прямим порушенням умов Версальського договору. Великі держави нерішуче протестували.
- У березні 1936 року Гітлер направив війська в Рейнську демілітаризовану зону, і знову не зустрів ніякого опору з боку Заходу.
- Захід проводив «*політику умиротворення агресора*».

Агресія в Іспанії і агресивні блоки

- Коли в липні 1936 р. в Іспанії розгорілася Громадянська війна, Гітлер надав допомогу генералові Франсиско Франко і іспанським фалангістам. В Іспанію був спрямований легіон “Кондор”.
- У 1938 році була створена вісь «Рим-Берлін-Токіо».
- 25 жовтня 1938 року був укладений військово-політичний союз із Італією (“Сталевий пакт”), що Гітлер розглядав як можливість завоювати “життєвий простір” для “незаможних” націй.

Мюнхенська угода 1938 року

- 1938 рік - Мюнхенська угода. Налякані військовою погрозою британський прем'єр-міністр Невилль Чемберлен і французький прем'єр Едуард Даладьє прибули в Німеччину й підписали принизливу Мюнхенську угоду. Чехословаччину розчленовано. Судети перейшли нацистам.
- Після кожної здобутої перемоги Гітлер заявляв, що не має наміру пред'являти подальших територіальних претензій. Колишній злиденний авантюрист із Відня став тепер самим могутнім диктатором у Європі з часів Наполеона.

